

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาคำถามมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคามครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สรุปผลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การศึกษา
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สรุปผล

จากการศึกษาคำถามมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาสรุปผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการรณรงค์หาเสียง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอปรือ จังหวัดมหาสารคาม ของหมู่บ้านขนาดเล็กและหมู่บ้านขนาดกลางมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอปรือ จังหวัดมหาสารคาม ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

3.1 ด้านไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้เสนอแนวทางที่เหมาะสม คือ ให้มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไปเลือกตั้งมากที่สุด รองลงมาคือให้ไปใช้สิทธิทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง เพื่อให้คนอื่นเห็นเป็นตัวอย่างและลำดับสุดท้ายคือจัดสถานที่ให้สะดวกตามลำดับ

3.2 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้เสนอแนวทางที่เหมาะสม คือ ให้ติดป้ายประกาศมากที่สุด รองลงมาคือหาเสียงด้วยความสมัครใจ และลำดับสุดท้ายคือกระจายข้อมูล ข่าวให้ทั่วถึง

3.3 ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้เสนอแนวทางที่เหมาะสม คือ ให้รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นมากที่สุด รองลงมาคือพูดจริง ทำจริง และลำดับสุดท้ายคือให้เข้าใจการเมืองให้มากขึ้น

3.4 ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้เสนอแนวทางที่เหมาะสม คือ ให้ให้ดูข่าว อ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุอยู่เป็นประจำมากที่สุด รองลงมาคือให้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูล และลำดับสุดท้ายคือให้ผู้นำปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกบ้าน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอปรือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ที่เห็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มีภาระในการหาเลี้ยงครอบครัว จึงไม่ค่อยมีเวลาเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเท่าที่ควร และการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาจึงไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางการเมือง และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมไม่ค่อยได้พบปะหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองบ้างในบางโอกาส ส่วนมากได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง จึงทำให้ผลการศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิทย์ จันทะ (2547 : 98) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลกระเซ้งเคือก อำเภอชะมดน้อย จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับปานกลาง สอดคล้องกับนันท์วุฒิ บุญยะสิทธิ์ (2548 : 78) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง : กรณีศึกษาทหารในมณฑลทหารบกที่ 14 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สรุปผลการวิจัยพบว่าทหาร ในมณฑลทหารบกที่ 14 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับสวัสดิ์ เพชรขาว (2550 : 36) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1.1 ด้านการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ โกมินทร์ กุลเวชกิจ (2549 : 84) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิมาย อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการเลือกตั้ง ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการต่าง ๆ พบว่า การเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงสุด สอดคล้องกับสุวิทย์ จันทะ (2547 : 98) ได้

ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลจระเข้เผือก อำเภอมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองค้ำไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกระดับ อยู่ในเกณฑ์มีพฤติกรรมเข้าร่วมระดับมาก สอดคล้องกับ สุพล ใจคู้ย (2545 : 85) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544 พบว่าประชาชน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีพฤติกรรมการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับสูง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากประชาชน ในเขตพื้นที่ตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ให้ความสำคัญของการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะต้องการให้คนดีมีความรู้ มีความสามารถมาพัฒนาท้องถิ่นของตน สอดคล้องกับมิลบราธ และ โกล (Milbrath and Goel. 1977 : 12-19) ที่กล่าวว่า การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นการแสดงออกของประชาชนถึงความจงรักภักดีต่อระบบการเมืองมากกว่าเป็นการกระทำตามความต้องการของตน กล่าวคือ บุคคลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะกระทำไปโดยความสำนึกในหน้าที่ของพลเมืองมากกว่าที่จะเชื่อว่าการลงคะแนนเสียงของตนจะมีผลสำคัญทางการเมือง ในการกลับกันผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกระตือรือร้นในรูปแบบกิจกรรมการเมืองอื่น ๆ ก็อาจไม่ไปลงคะแนนก็ได้ และสอดคล้องกับบุญเรือง นูรภักดิ์ (2529 : 56 ; อ้างถึงใน โกมินทร์ กุลเวชกิจ. 2549 : 34) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยสมัครใจ เป็นการการมีส่วนร่วมโดยมีความต้องการอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะเห็นว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของตนที่จะไปมีส่วนร่วมในการกำหนดความเป็นไปของสังคมของตน และต้องการที่จะให้ชุมชนของตนมีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับชุมชนอื่น และอาจเป็นเพราะว่าการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม มีการหาเสียงอย่างคึกคักทำให้เกิดการกระตุ้นแก่ประชาชนในการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง มีการจัดตั้งหัวคะแนนในการหาเสียง ญาติพี่น้องของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งอยากให้ผู้สมัครชนะการเลือกตั้งก็เลยออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกมาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับการเลือกตั้งได้รับการเลือกตั้ง เป็นการระดมการมีส่วนร่วมทางการเมืองและเป็นขั้นตอนในการนำเสนอนโยบายการบริหารผู้สมัครรับเลือกตั้ง

เพื่อให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจธิปไตยได้แสดงเจตนารมณ์ในทางการเมือง แต่อย่างไรก็ตามการที่ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งมาช่วยผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้ง จะพัฒนาความสัมพันธ์จนสามารถติดต่อกับผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ใกล้ชิดมากขึ้น ซึ่งอาจนำไปสู่ความขัดแย้งหรือความไม่พอใจกับผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งคนอื่น ๆ ได้ จึงทำให้ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสุวิทย์ จันทะ (2547 : 98) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลจระเข้เผือก อำเภอมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการโฆษณาหาเสียงเพื่อสนับสนุนผู้รับเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับสุรินทร์ มณีโชติ (2550 : 62) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลคลองหอยโข่ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยภาพรวมและด้านการรณรงค์หาเสียงอยู่ในระดับน้อย ซึ่งอาจเนื่องมาจากวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของประชาชนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งอยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกับตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งอยู่ภาคใต้ จึงทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งไม่สอดคล้องกัน

1.3 ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ความต้องการทางการเมือง อาจจะกระทำได้โดยวิธีการพูดการเขียน โดยผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ไม่ค่อยกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเท่าที่ควร การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองส่วนใหญ่มักจะแสดงออกโดยการพูดคุยกันในกลุ่มคนขนาดเล็กในครอบครัว กลุ่มเพื่อนที่สนิทหรือในที่ทำงานเท่านั้น ไม่ได้แสดงออกในที่สาธารณะเท่าที่ควร สาเหตุอาจเป็นเพราะไม่ค่อยมีการประชาสัมพันธ์ทางกรไม่มีเวลาว่างเพียงพอสำหรับการไปรับฟังการหาเสียง ไม่กล้าแสดงออกในที่สาธารณะชน และเพราะอาจกลัวว่าการแสดงความคิดเห็นของตนอาจจะไปขัดกับความรู้สึกของผู้ลงสมัคร ซึ่งสอดคล้องกับนันท์วดี บุญยะสิทธิ์ (2548 : 78) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ทางการเมือง : กรณีศึกษาทหารในมณฑลทหารบกที่ 14 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สรุปผลการวิจัยพบว่าทหาร ในมณฑลทหารบกที่ 14 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งมิลบราธ และ โกล (Milbrath and Goel. 1977 : 12-19) ได้ศึกษาผลงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่าผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง มักเป็นพวกที่มีการศึกษาสูง มีข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองมาก และมีความสนใจทางการเมืองมากด้วย แต่จากการศึกษาพบว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่มีการศึกษาไม่สูงมากนัก โดยมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 82.78 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 35.71) ต้องทำมาหากิน หาเลี้ยงครอบครัวเพื่อความอยู่รอด จึงทำให้ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านการติดตามข่าวสารทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง แต่จากการศึกษาของนักจิตวิทยา ศรีจันทร์โท (2552 : 100 – 101) ที่ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม พบว่าประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนาภู อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับ 10 ข้อ คือ มีส่วนร่วมโดยสนใจที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมโดยสนใจที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมโดยการติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง มีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ประชาชนในหมู่บ้านของท่านไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง มีส่วนร่วมในการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการซื้อสิทธิ์ขายเสียงของประชาชนในหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเลือกตั้งในหมู่บ้าน และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการเลือกตั้งในหมู่บ้าน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการติดตามข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง เป็นประเด็นที่ประชาชนให้ความสำคัญและต้องการมีส่วนร่วมด้วย

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยหมู่บ้านขนาดเล็กมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายหมู่บ้าน บ้านที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมากคือบ้านโนนสะอาด บ้านหนองตาโกส และบ้านหงโศก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าสภาพชุมชนที่มีขนาดเล็ก ทรัพยากรบุคคลที่มีความเป็นผู้นำในชุมชนไม่ต่างจากหมู่บ้านอื่น ๆ ทำให้การดำเนินการทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั่วถึงทุกหมู่บ้าน จึงทำให้ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ในหมู่บ้านขนาดเล็กทั้ง 3 หมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก และหมู่บ้านขนาดกลางมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายหมู่บ้าน บ้านที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมากคือ บ้านหนองสิมน้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดกลางประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป โดยเข้ามารับจ้างในตัวเมืองแบบมาเช้าเย็นกลับ ซึ่งทำให้มีโอกาสพบปะกับผู้คนหลากหลายอาชีพ สามารถติดต่อราชการได้สะดวกและได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำ มักจะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก

3. ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม

อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ให้ข้อเสนอแนะในการที่จะให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคน โดยเสนอแนะให้มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไปเลือกตั้งมากที่สุด อาจเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่สามารถเข้าถึงผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้โดยง่าย ไม่เสียเวลา ไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย สามารถดำเนินกิจกรรมได้พร้อมกันในครั้งเดียว ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนนั้น ได้เสนอแนะให้คิดป้ายประกาศมากที่สุด อาจเนื่องมาจากป้ายประกาศเป็นการประชาสัมพันธ์ที่สามารถสื่อความหมายได้ตรงประเด็น ไม่จำกัดในเรื่องของเวลา ไม่ต้องอาศัยผู้ประชาสัมพันธ์ทุกครั้งที่มีการประชาสัมพันธ์ ไม่มีเสียงรบกวน และสามารถสื่อความหมายได้กับบุคคลหลากหลายกลุ่มอาชีพ เพียงแต่ต้องหาจุดที่มีความเหมาะสมในการติดป้ายประกาศ เมื่อคิดแล้วต้องโดดเด่น สะดุดตา ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยจากการจราจรและโครงสร้างที่จะนำป้ายเข้าไปติดตั้งมีความมั่นคงแข็งแรงด้วย โดยมีแนวทางส่งเสริมให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งยอมรับความแตกต่างในการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งในชุมชน โดยได้เสนอแนะให้รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นมากที่สุด เพราะการแสดงออกทางการเมืองในการเลือกตั้ง ให้ถือว่าการไปใช้สิทธิเป็นปัจเจกบุคคล ที่เป็นการใช้ดุลพินิจเฉพาะตัว ซึ่งการรับฟังความคิดเห็นของ

คนอื่นทำให้เราได้รับรู้ว่าคนอื่นมีแนวคิดเป็นอย่างไร จะต้องตัดสินใจอย่างไรให้ตรงกับความต้องการของตนอย่างแท้จริง ไม่ใช่ความต้องการของตนเองเพียงฝ่ายเดียว เป็นวิถีทางประชาธิปไตย ที่ถูกต้อง เมื่อได้รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นก็จะทำให้มีข้อมูลที่จะใช้ในการตัดสินใจมากขึ้น และทำให้การแก้ปัญหาหรือความช่วยเหลือที่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง และได้เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการติดตามข่าวสารทางการเมือง โดยเสนอแนะให้ให้ดูข่าว อ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุอยู่เป็นประจำมากที่สุด เพราะ การดูข่าว อ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ เป็นการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่สามารถทำได้โดยง่าย การดูข่าวอาจทำได้ในช่วงเวลาพักนอน หรือในช่วง การทำงานของบ้านอาชีพ การอ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละหมู่บ้านจะมีจุดสำหรับให้บริการอ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน เช่น ศาลาประชาคม สหกรณ์ร้านค้า เป็นต้น ซึ่งสามารถอ่านข่าวได้ ในช่วงเวลาพักนอนหรือไปซื้อสินค้าก็ได้ ส่วนการฟังวิทยุเป็นการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่มีความสะดวก ไม่สิ้นเปลือง ไม่เสียเวลาและสามารถพกติดตัวได้ตลอด ประกอบกับการดูข่าว อ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุทำให้ผู้รับข้อมูลข่าวสารได้รับความรู้ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเมืองระดับท้องถิ่น ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสิม อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากประเด็นที่ค้นพบ

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบล ควรกำหนดขอบข่ายของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งให้ชัดเจน เพื่อป้องกันความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน ทั้งระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้ง และประชาชนในชุมชนที่อยู่คนละฝ่าย ซึ่งจะทำให้ประชาชนกล้าที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมากขึ้น อีกทั้งควรจัดเวทีให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้ปราศรัยหาเสียงต่อสาธารณชนอย่างเป็นทางการ และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ซักถามอย่างเปิดเผย และควรจัดสถานที่หรือจุดสำหรับให้บริการข่าวสารทางการเมืองอย่างทั่วถึง นอกเหนือจากการดูข่าวทางโทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ เช่น ศาลาประชาคม สหกรณ์ร้านค้า หรือจุดบริการอินเทอร์เน็ตในชุมชน

1.2 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควรหาเสียงในเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเจงมีนโยบายให้ละเอียด ชัดเจน อย่างมีเหตุผลและสามารถปฏิบัติได้จริง และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้มากที่สุด เพราะการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ทำให้ได้ข้อมูลที่จะใช้ในการตัดสินใจและ ได้รับรู้ว่าประชาชนมีแนวคิดอย่างไร และยอมรับความพ่ายแพ้ ซึ่งเป็นวิถีทางประชาธิปไตยที่ ถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา อาชีพและภูมิถำเนา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับวางแผนเชิง บริหารและเป็นข้อมูลสำหรับการรณรงค์ให้ประชาชนให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นให้มากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อให้ ประชาชน มีร่วมมือทางการเมืองระดับท้องถิ่นให้มากขึ้น

2.3 ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ชุมชนมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อนำข้อมูล ที่ได้มาใช้เป็นแนวทางสำหรับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

2.4 ควรทำการศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก เพื่อ เป็นข้อมูลในการพัฒนาชุมชนอื่นให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น